

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao medio**

Parte sociocultural

**Xeografía, historia
e sociedade**

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
3.Criterios de avaliación e comentarios	11
3.1 Criterios que se empregan no exercicio.....	11
3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base.....	13
3.3 Criterios excluídos do exercicio.....	13
4.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	14
Pregunta 1.....	14
Pregunta 2.....	14
Pregunta 3.....	15
Pregunta 4.....	16
Pregunta 5.....	16
Pregunta 6.....	17

1. Formato e duración

A duración aproximada do exercicio será de 60 minutos.

A proba constará de seis exercicios que combinan respostas abertas e pechadas. Pódese utilizar calculadora para resolver os cálculos dun exercicio.

2. Exercicio

Proba de

Código

CMPS030

**Xeografía,
historia e
sociedade**

Control

Pegue aquí a etiqueta
de control do exame

(sen código de barras)

Proba de

Xeografía, historia e sociedade

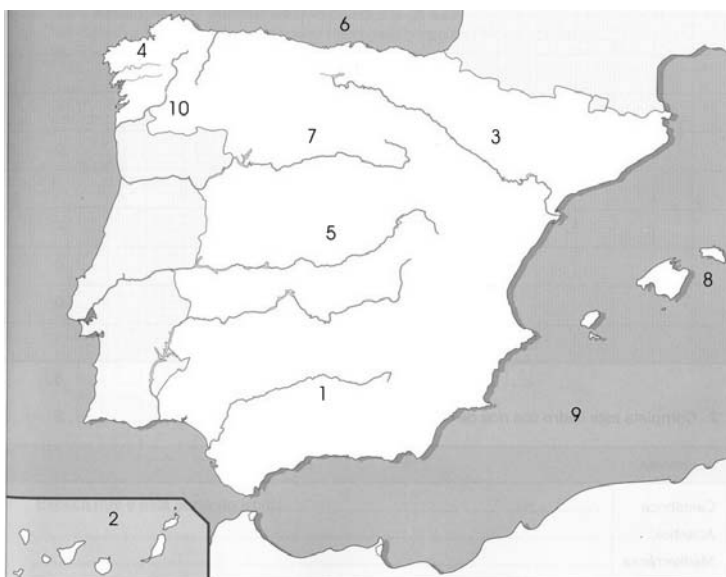
PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 1/6

1. Identifique os 10 elementos xeográficos que se sinalan no mapa e escriba o nome deseguido do seu número na seguinte táboa. [2,00 puntos: 0,20 por elemento]

1. Identifique los 10 elementos geográficos que se señalan en el mapa y escriba el nombre a continuación de su número en la siguiente tabla. [2,00 puntos: 0,20 por elemento]

Número	Elemento
1	Río
2	Illas / Islas
3	Río
4	Río
5	Río

Número	Elemento
6	Mar
7	Río
8	Illas / Islas
9	Mar
10	Río

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 2/6

2. Cos datos que se achegan, calcule a densidade de poboación das dúas comarcas e marque a resposta correcta para cada unha. Consteste deseguido á pregunta que se formula.

[1,50 puntos: 0,50 por cuestión]

2. Con los datos que se aportan, calcule la densidad de población de las dos comarcas y marque la respuesta correcta para cada una. Consteste a continuación a la pregunta que se formula. [1,50 puntos: 0,50 por cuestión]

Comarca A – Poboación: 66.240 habitantes. Extensión: 2.400 Km².

- ☐ 27,6 km²/habitante.
- ☐ 0,036 habitantes/ km².
- ☐ 27,6 habitantes/ km².
- ☐ 0s,036 km²/habitante.

Comarca A – Población: 66.240 habitantes. Extensión: 2.400 Km².

- ☐ 27,6 km²/habitante.
- ☐ 0,036 habitantes/ km².
- ☐ 27,6 habitantes/ km².
- ☐ 0s,036 km²/habitante.

Comarca B – Poboación: 24.225 habitantes. Extensión: 475 Km².

- ☐ 0,019 km²/habitante.
- ☐ 51 habitantes/ km².
- ☐ 0,019 habitantes/ km².
- ☐ 51 km²/habitante.

Comarca B – Población: 24.225 habitantes. Extensión: 475 Km².

- ☐ 0,019 km²/habitante.
- ☐ 51 habitantes/ km².
- ☐ 0,019 habitantes/ km².
- ☐ 51 km²/habitante.

Que comarca ten unha densidade de poboación maior?

- ☐ Comarca A.
- ☐ Comarca B.

¿Qué comarca tiene una densidad de población mayor?

- ☐ Comarca A.
- ☐ Comarca B.

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 3/6

3. Relacione os seguintes conceptos, colocando ao lado de cada definición a letra do termo que lle corresponde. [1,00 punto: 0,10 por resposta]

3. *Relacione los siguientes conceptos, colocando al lado de cada definición la letra del término que le corresponde.* [1,00 punto: 0,10 por respuesta]

TERMOS / TÉRMINOS		DEFINIÇÕES / DEFINICIONES	
Mapa topográfico	A	Persoa que deixa o seu país ou territorio de orixe para vivir temporal o permanentemente en outro. <i>Persona que deja su país o territorio de origen para vivir temporal o permanentemente en otro.</i>	
Empresa	B	Tipo de agricultura na que case toda a produción se dedica ao propio consumo. <i>Tipo de agricultura en la que casi toda la producción se dedica al propio consumo.</i>	
Barrio	C	É a cantidade que resulta de dividir os ingresos derivados da produción económica total entre o número de habitantes dun país. <i>Es la cantidad que resulta de dividir los ingresos derivados de la producción económica total entre el número de habitantes de un país.</i>	
Agricultura de mercado	D	Persoa que chega a un país ou territorio para vivir temporal o permanentemente nel. <i>Persona que llega a un país o territorio para vivir temporal o permanentemente en él.</i>	
Renda per cápita	E	Asociación de artesáns dun mesmo oficio. <i>Asociación de artesanos de un mismo oficio.</i>	
Gremio	F	Unidade económica básica de produción. <i>Unidad económica básica de producción.</i>	
Inmigrante	G	Tipo de agricultura que se caracteriza por estar enfocada á venda da produción para abastecer as necesidades da demanda <i>Tipo de agricultura que se caracteriza por estar enfocada a la venta de la producción para abastecer las necesidades de la demanda</i>	
Emigrante	H	Conxunto de países europeos que comparten unhas institucións e unha política común en materia social e económica. Na actualidade son 25 países. <i>Conjunto de países europeos que comparten unas instituciones y una política común en materia social y económica. En la actualidad son 25 países.</i>	
Agricultura de subsistencia	I	Representación gráfica da realidade a escala mediante liñas, cores e símbolos que representa o relevo mediante as curvas de nivel. <i>Representación gráfica de la realidad a escala mediante líneas, colores y símbolos que representa el relieve mediante las curvas de nivel.</i>	
Unión Europea	L	Zona urbana que presenta unhas características propias que a singularizan e a diferencian doutras zonas veciñas. <i>Zona urbana que presenta unas características propias que la singularizan y la diferencian de otras zonas vecinas.</i>	

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 4/6

4. Indique no cadro se son verdadeiras [V] ou falsas [F] as seguintes afirmacións.

[1,00 punto: 0,10 por resposta]

4. Indique en el cuadro si son verdaderas [V] o falsas [F] las siguientes afirmaciones. [1,00 punto: 0,10 por respuesta]

V / F	AFIRMACIÓNS / AFIRMACIONES
	A actual Constitución Española establece entre outros aspectos os dereitos e deberes fundamentais dos españois. <i>La actual Constitución Española establece entre otros aspectos los derechos y deberes fundamentales de los españoles.</i>
	Galicia ten representación propia na Unión Europea. <i>Galicia tiene representación propia en la Unión Europea.</i>
	A Revolución Rusa e os fascismos foron grandes acontecementos do século XIX. <i>La Revolución Rusa y los fascismos fueron grandes acontecimientos del siglo XIX.</i>
	A sociedade do Antigo Réxime caracterízase polo poder da nobreza e a desigualdade ante a lei. <i>La sociedad del Antiguo Régimen se caracteriza por el poder de la nobleza y la desigualdad ante la ley.</i>
	O monoteísmo é un trazo característico das culturas da antigüidade clásica. <i>El monoteísmo es un rasgo característico de las sociedades de la antigüedad clásica.</i>
	Os grandes eixes de comunicación e de transporte en España teñen unha disposición radial. <i>Los grandes ejes de comunicación y de transporte en España tienen una disposición radial.</i>
	A principal fonte de enerxía é o petróleo e unha das zonas máis ricas do mundo nese recurso é Oriente Próximo. <i>La principal fuente de energía es el petróleo y una de las zonas más ricas del mundo en ese recurso es Oriente Próximo.</i>
	A construción das catedrais románicas e góticas caracteriza, entre outros aspectos, a época medieval. <i>La construcción de las catedrales románicas y góticas caracteriza, entre otros aspectos, la época medieval.</i>
	As comunidades autónomas máis desenvolvidas son Andalucía, Extremadura e Galicia. <i>Las comunidades autónomas más desarrolladas son Andalucía, Extremadura y Galicia.</i>
	A Revolución Industrial e a revolución liberal burguesa propician o estancamento económico e os sistemas políticos autoritarios. <i>La Revolución Industrial y la revolución liberal burguesa propician el estancamiento económico y los sistemas políticos autoritarios.</i>

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 5/6

5. Observe os datos da táboa. Constrúa unha gráfica coa evolución do número de emigrantes e consteste ás preguntas que hai dese-
guido. [2,00 puntos: 1,50 pola gráfica; 0,25 por resposta]

— Ata 1940, a emigración aumenta ou diminúe?

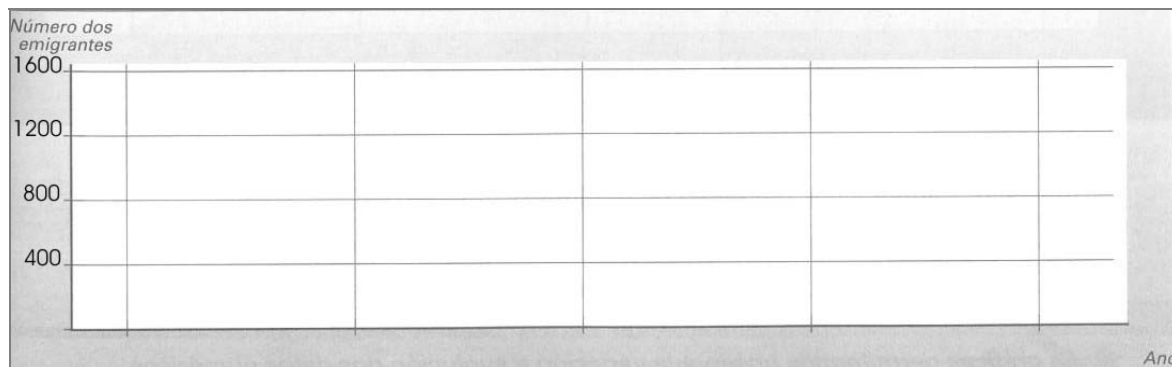
— Posteriormente, ata que data aumenta o número de emigrantes?

5. Observe los datos de la tabla. Construya una gráfica con la evolución del número de emigrantes y consteste a las preguntas que hay a conti-
nuación. [2,00 puntos: 1,50 por la gráfica; 0,25 por respuesta]

— Hasta 1940, la emigración ¿aumenta o disminuye?

— Posteriormente, ¿hasta qué fecha aumenta el número de emigrantes?

Ano	Emigrantes
1900	1.200
1920	1.100
1940	1.000
1960	1.400
1980	600

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte sociocultural
XEOGRAFÍA, HISTORIA E SOCIEDADE
[CM.PS.030]

PÁXINA 6/6

6. Desenvolva brevemente o seguinte tema: “Principais transformacións políticas, sociais e económicas en España desde a chegada da democracia”. ^[2,50 puntos]

6. *Desarrolle brevemente el siguiente tema: “Principales transformaciones políticas, sociales y económicas en España desde la llegada de la democracia”.* ^[2,50 puntos]

3. Criterios de avaliación e comentarios

3.1 Criterios que se empregan no exercicio

- 1. Identificar e localizar os trazos físicos máis destacados (clima, relevo, vexetación e augas) que configuran os grandes medios naturais do territorio español e do planeta, analizando algúns exemplos representativos das paisaxes xeográficas resultantes da actividade humana nos ditos medios (explotación agraria, desenvolvemento, trazado das redes de comunicación, etc.).
 - Este criterio valórase nas pregunta 1
- 2. Describir, a partir da observación da realidade, de fotografías, mapas e textos, as principais características do relevo, das augas e do clima de Galicia.
 - Este criterio valórase na pregunta 1.
- 3. Utilizar os modelos do crecemento demográfico e o coñecemento da distribución da poboación en Galicia, en España e no mundo para analizar algúns exemplos representativos das tendencias migratorias e problemas de superpoboación e avellentamento no mundo actual.
 - Este criterio valórase nas preguntas 2 e 3.
- 4. Caracterizar os principais sistemas de explotación agraria existentes no mundo identificando e localizando algúns exemplos representativos deles, e utilizar esa caracterización para analizar a escaseza de alimentos nalgunha rexión ou nalgún país subdesenvolvido, así como os problemas das agriculturas galega e europea.
 - Este criterio valórase na pregunta 3.
- 5. Localizar os principais espazos industriais e centros de produción de materias primas e fontes de enerxía, e analizar as relacións de intercambio que se establecen entre países desenvolvidos e subdesenvolvidos no comercio destes produtos.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 6. Identificar os diferentes usos do solo nunha determinada cidade e a súa área de influencia, analizándoos como manifestación da diferenciación funcional e da xerarquización social do espazo.
 - Este criterio valórase na pregunta 3.
- 7. Localizar a xerarquía urbana e os grandes eixes de comunicación e de transporte en España, e caracterizalos como instrumentos determinantes da organización económica e política do espazo e como manifestación de importantes contrastes rexionais no territorio español.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.

- 8. Identificar e localizar as comunidades autónomas españolas, os estados europeos, así como os principais países e as áreas xeoeconómicas e culturais do mundo, analizando exemplos representativos dos desequilibrios no desenvolvemento que existen entre eses territorios.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 9. Ordenar e representar graficamente a evolución dalgún aspecto significativo da vida humana (trazos da vida cotiá, das condicións materiais de vida, da organización política, hábitos e crenzas, etc.) ao longo de diferentes épocas históricas, sinalando os principais momentos de cambio nesa evolución.
 - Este criterio valórase na pregunta 5.
- 10. Identificar os trazos fundamentais das revolucións industrial e liberal burguesa e sinalar, a través de exemplos salientables, as grandes transformacións que experimentou a sociedade humana nestes dous últimos séculos, atendendo especialmente ás súas repercusións sobre a sociedade galega.
 - Este criterio valórase na pregunta 4 e 6.
- 11. Describir as principais transformacións (demográficas, sociais, políticas e ideolóxicas) experimentadas pola sociedade española desde a II República ata hoxe, sinalando algunhas das súas influencias mutuas.
 - Este criterio valórase na pregunta 6
- 12. Identificar cronoloxicamente as principais civilizacións e sociedades históricas anteriores á idade moderna e empregar un coñecemento básico delas para entender vestixios materiais e visuais característicos de tales sociedades (edificios, obras de arte, ferramentas, etc.).
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 13. Identificar os elementos básicos na caracterización dunha sociedade xunto cos trazos propios das diferentes sociedades estudadas, e utilizar un coñecemento básico delas para comprender as fases do seu desenvolvemento.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 14. Identificar os trazos fundamentais da sociedade do Antigo Réxime e analizar neste contexto algúns dos feitos máis relevantes da historia de España na época moderna. Analizar tamén as repercusións en Galicia do establecemento do estado autoritario.
 - Este criterio valórase nas preguntas 3 e 4.
- 15. Caracterizar e situar cronolóxicamente as grandes transformacións e os conflitos mundiais que tiveron lugar no século XX e aplicar este coñecemento para a comprensión dalgúns dos problemas internacionais máis destacados da actualidade.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 16. Recoñecer na Constitución española os principios e institucións democráticas fundamentais e aplicar ese coñecemento para xulgar e debater feitos ou actuacións da vida pública e actitudes ou comportamentos cotiáns.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.

- 17. Analizar o papel de Galicia e de España na Comunidade Europea e na comunidade de países iberoamericanos e identificar os obxectivos e as institucións básicas destas, coa finalidade de entender algúns feitos relevantes da actualidade.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.
- 18. Identificar os principais axentes e institucións económicas así como as funcións que desempeñan no marco dunha economía internacional cada vez máis interdependente, e aplicar este coñecemento á análise e á valoración dalgúns problemas e realidades económicas da sociedade actual na propia comunidade e noutras.
 - Este criterio valórase na pregunta 3.
- 19. Obter información relevante, explícita e implícita, a partir de varias fontes de información de distinto tipo (documentos escritos, obxectos materiais, imaxes, obras de arte, gráficos, mapas, etc.), distinguindo nelas os datos e as opinións que proporcionan dun tema non estudado previamente. Empregar as distintas informacións ofrecidas polos medios de comunicación para comprender mellor as circunstancias políticas, económicas e ideolóxicas das grandes potencias que afectan á actualidade internacional.
 - Este criterio valórase na pregunta 5.
- 20. Utilizar o mapa topográfico como instrumento de información e análise sobre o territorio e interpretar e elaborar correctamente distintos tipos de gráficos (lineais, de barras, de sectores, etc.) e mapas temáticos, utilizándoos como medio para comunicar determinadas informacións.
 - Este criterio valórase nas preguntas 3 e 5.

3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base

- Se ben non se modifican os procedementos base, a lectura dos criterios débese realizar dun xeito flexible, xa que cómpre encaixar os contidos nos criterios de avaliación e estes deben ser integradores por definición.

3.3 Criterios excluídos do exercicio

Ningún.

4. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

[2,00 puntos: 0,20 por elemento]

Número	Elemento
1	Río GUADALQUIVIR
2	Illas / Islas CANARIAS
3	Río EBRO
4	Río TAMBRE
5	Río TEXO

Número	Elemento
6	Mar CANTÁBRICO
7	Río DOURO
8	Illas / Islas BALEARES
9	Mar MEDITERRÁNEO
10	Río MIÑO

Pregunta 2

[1,50 puntos: 0,50 por cuestión]

Comarca A – Poboación: 66.240 habitantes. Extensión: 2.400 Km².

- ☐ 27,6 km²/habitante.
- ☐ 0,036 habitantes/ km².
- ☐ **27,6 habitantes/ km².**
- ☐ 0,036 km²/habitante.

Comarca A – Población: 66.240 habitantes. Extensión: 2.400 Km².

- ☐ 27,6 km²/habitante.
- ☐ 0,036 habitantes/ km².
- ☐ **27,6 habitantes/ km².**
- ☐ 0,036 km²/habitante.

Comarca B – Poboación: 24.225 habitantes. Extensión: 475 Km².

- ☐ 0,019 km²/habitante.
- ☐ **51 habitantes/ km².**
- ☐ 0,019 habitantes/ km².
- ☐ 51 km²/habitante.

Comarca B – Población: 24.225 habitantes. Extensión: 475 Km².

- ☐ 0,019 km²/habitante.
- ☐ **51 habitantes/ km².**
- ☐ 0,019 habitantes/ km².
- ☐ 51 km²/habitante.

Que comarca ten unha densidade de poboación maior?

- ☐ Comarca A.
☐ Comarca B.

¿Qué comarca tiene una densidad de población mayor?

- ☐ Comarca A.
☐ Comarca B.

Pregunta 3

[1,00 punto: 0,10 por resposta acertada].

TERMOS / TÉRMINOS		DEFINICIÓN / DEFINICIONES	
Mapa topográfico	A	H	Persoa que deixa o seu país ou territorio de orixe para vivir temporal o permanentemente en outro. <i>Persona que deja su país o territorio de origen para vivir temporal o permanentemente en otro.</i>
Empresa	B	I	Tipo de agricultura na que case toda a produción se dedica ao propio consumo. <i>Tipo de agricultura en la que casi toda la producción se dedica al propio consumo.</i>
Barrio	C	E	É a cantidade que resulta de dividir os ingresos derivados da produción económica total entre o número de habitantes dun país. <i>Es la cantidad que resulta de dividir los ingresos derivados de la producción económica total entre el número de habitantes de un país.</i>
Agricultura de mercado	D	G	Persoa que chega a un país ou territorio para vivir temporal o permanentemente nel. <i>Persona que llega a un país o territorio para vivir temporal o permanentemente en él.</i>
Renda per cápita	E	F	Asociación de artesáns dun mesmo oficio. <i>Asociación de artesanos de un mismo oficio.</i>
Gremio	F	B	Unidade económica básica de produción. <i>Unidad económica básica de producción.</i>
Inmigrante	G	D	Tipo de agricultura que se caracteriza por estar enfocada á venda da produción para abastecer as necesidades da demanda <i>Tipo de agricultura que se caracteriza por estar enfocada a la venta de la producción para abastecer las necesidades de la demanda</i>
Emigrante	H	K	Conxunto de países europeos que comparten unhas institucións e unha política común en materia social e económica. Na actualidade son 25 países. <i>Conjunto de países europeos que comparten unas instituciones y una política común en materia social y económica. En la actualidad son 25 países.</i>
Agricultura de subsistencia	I	A	Representación gráfica da realidade a escala mediante liñas, cores e símbolos que representa o relevo mediante as curvas de nivel. <i>Representación gráfica de la realidad a escala mediante líneas, colores y símbolos que representa el relieve mediante las curvas de nivel.</i>

Unión Europea	L	C	Zona urbana que presenta unhas características propias que a singularizan e a diferencian doutras zonas veciñas. <i>Zona urbana que presenta unas características propias que la singularizan y la diferencian de otras zonas vecinas.</i>
---------------	---	----------	--

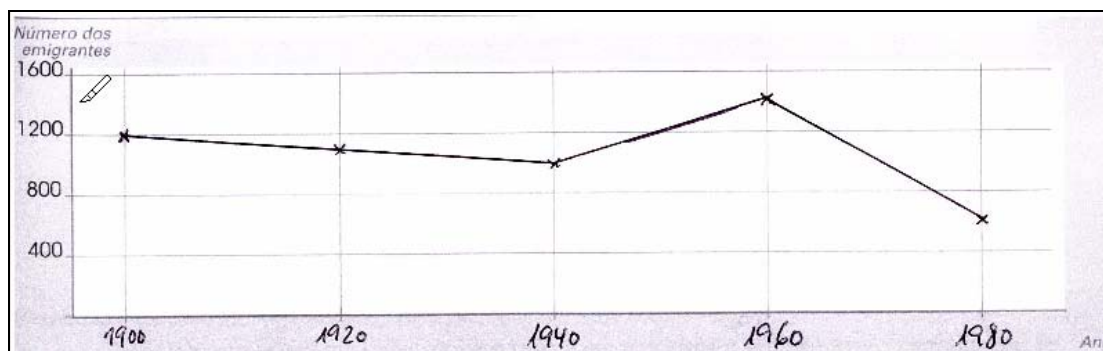
Pregunta 4

[1,00 punto: 0,10 por resposta acertada].

V / F	AFIRMACIÓNS / AFIRMACIONES
V	A actual Constitución Española establece entre outros aspectos os dereitos e deberes fundamentais dos españois. <i>La actual Constitución Española establece entre otros aspectos los derechos y deberes fundamentales de los españoles.</i>
F	Galicia ten representación propia na Unión Europea. <i>Galicia tiene representación propia en la Unión Europea.</i>
F	A Revolución Rusa e os fascismos foron grandes acontecementos do século XIX. <i>La Revolución Rusa y los fascismos fueron grandes acontecimientos del siglo XIX.</i>
V	A sociedade do Antigo Réxime caracterízase polo poder da nobreza e a desigualdade ante a lei. <i>La sociedad del Antiguo Régimen se caracteriza por el poder de la nobleza y la desigualdad ante la ley.</i>
F	O monoteísmo é un trazo característico das culturas da antigüidade clásica. <i>El monoteísmo es un rasgo característico de las sociedades de la antigüedad clásica.</i>
V	Os grandes eixes de comunicación e de transporte en España teñen unha disposición radial. <i>Los grandes ejes de comunicación y de transporte en España tienen una disposición radial.</i>
V	A principal fonte de enerxía é o petróleo e unha das zonas máis ricas do mundo nese recurso é Oriente Próximo. <i>La principal fuente de energía es el petróleo y una de las zonas más ricas del mundo en ese recurso es Oriente Próximo.</i>
V	A construción das catedrais románicas e góticas caracteriza, entre outros aspectos, a época medieval. <i>La construcción de las catedrales románicas y góticas caracteriza, entre otros aspectos, la época medieval.</i>
F	As comunidades autónomas máis desenvolvidas son Andalucía, Extremadura e Galicia. <i>Las comunidades autónomas más desarrolladas son Andalucía, Extremadura y Galicia.</i>
F	A Revolución Industrial e a revolución liberal burguesa propician o estancamento económico e os sistemas políticos autoritarios. <i>La Revolución Industrial y la revolución liberal burguesa propician el estancamiento económico y los sistemas políticos autoritarios.</i>

Pregunta 5

[2,00 puntos: 1,50 pola gráfica e 0,25 por cada resposta]

- Ata 1940, a emigración ... **DIMINÚE**.
- Posteriormente, o número de emigrantes aumenta ata... **1960**.
 - A situación correcta dos anos no eixe dos X: [0,50 puntos]
 - A situación correcta dos datos na táboa: [0,50 puntos]
 - A unión correcta dos puntos e, por tanto, a representación gráfica correcta: [0,50 puntos]

Pregunta 6

[2,50 puntos]

- Cada idea que desenvolva o tema de xeito correcto valorarase con 0,50 puntos, ata un máximo de 2,50 puntos. A modo de exemplo:
 - A constitución.
 - A democracia.
 - Os dereitos e as liberdades.
 - A existencia de partidos políticos.
 - A maior incorporación da muller ao traballo.
 - O aumento de prestacións sociais.
 - O desenvolvemento económico: crecemento industrial e do sector servizos.
 - Crecente urbanización.